

Burštinski energetska otok već je 20 godina spojen na sinkronu zonu Zapad

UKRAJINA JE (I RANIJE BILA) ELEKTROENERGETSKI DIO EUROPE

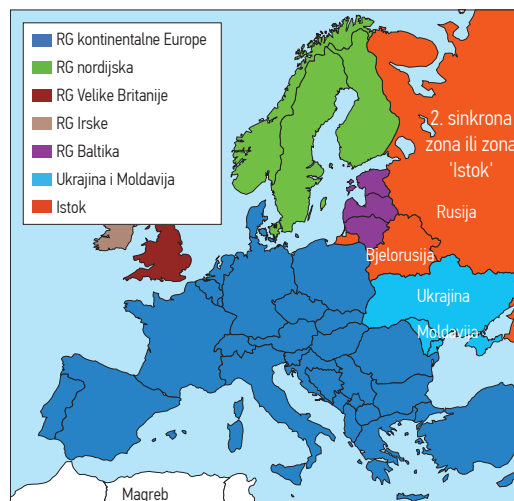
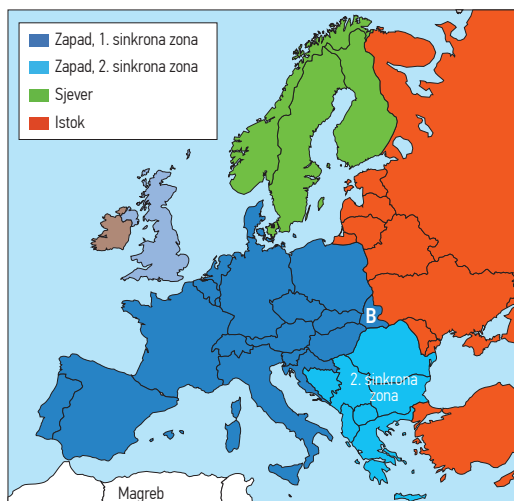
Brzoj provedbi postupka primanja Ukrajine i Moldavije u svojstvu promatrača u Europsku mrežu operatora prijenosnih sustava za električnu energiju (ENTSO-E) doprinijeli su mnogi čimbenici, ali svakako sadašnji rat i dogovori provedeni prije više od pet godina. No, malo je poznato da je dio Ukrajine već 20 godina bio dio velikog europskog EES-a. Najveći dio u članku iznesenih komentara odnosi se na početnu fazu rata i tada provedenog načina ratovanja. To je bilo razdoblje napregnutog ratnog rada ukrajinskog elektroenergetskog sustava. Druga faza rata donijela je drugačiji način ratovanja - ciljano uništavanje svih ukrajinskih energetska objekata. Zavladao je mrak! Kijev i još nekoliko velikih gradova su bez električne i toplinske energije i vode. Nastupila je najmračnija zima od Drugog svjetskog rata. Bez obzira na sve, Ukrajini će svijetlo ipak doći.

Niko Mandić
dipl. ing.

Rad ukrajinskog elektroenergetskog sustava u proteklom vremenu može se podijeliti na tri razdoblja, što je povezano s nastankom i radom dvije sinkrone zone: Zapad i Istok.

U početnom razdoblju ukrajinski EES radio je niz godina u drugoj sinkronoj zoni, zajedno sa svim 'istočnim' zemljama i Rusijom kao glavnim voditeljem tog energetska bloka (il. 1). Radi se o bloku poznatom pod

► **Ilustracija 1**
Put EES-ova zemalja Istočne Europe od druge sinkrone zone Istok do prve sinkrone zone Zapad

Napomena
Radi se o nastavku članka pod naslovom 'Ukrajina je elektroenergetski dio Europe!' iz prošlog broja časopisa EGE

a) prikaz sustava iz kolovoza 2004. godine, prije rekonekcije druge sinkrone zone u 'Zapad'
Burštinski otok (B) bio je dio ukrajinskog EES-a koji je od 1. srpnja 2002. godine spojen na UCTE /ENTSO-E. Ukupna instalirana snaga tog otoka bila je manja od 10% ukupne snage ukrajinskog EES-a. Tim spajanjem ostvaren je prvi spoj ukrajinskog EES-a s prvom sinkronom zonom ili, kako se to još nazivalo, zonom 'Zapad'.

b) prikaz sustava iz ožujka 2022. godine
U proteklom se vremenu UCTE/ENTSO-E brojčano i strukturno mijenjao i širio. Najveće promjene dogadale su se pridruživanjem novih članica i zamjenom konvencionalnih izvora velikim brojem novih, nestalnih, obnovljivih izvora. Time se značajno mijenjao način rada sustava ENTSO-E-a. Ukrajina i Moldavija postale su gostujuće članice ENTSO-E-a 16. ožujka 2022. godine.

**CIJELI ČLANAK
PROČITAJTE U TISKANOM
IZDANJU ČASOPISA**